

בס"ד

ערש"ק כי תבא תשפ"ו

"ראשי פרקים"

ראש השנה

אכילה בר"ה ויוה"כ

קול וריח

שיניים והמתקת הדינים

תפלה

שיעורים הנאמרים מפי מוה"ר

ר' אברהם צבי קלוגער שליט"א

ביהמ"ד "נזר ישראל" בית שמש

יו"ל ע"י מכון "פאר ישראל"

פרנס השנה

ברכת ידידות והוקרה
לידידנו היקר

הרה"ח

ר' רפאל אהרן קנאפפלער

שליט"א

ירושלים

על אשר נדבו לבו בתשואות חן
להוצאות הגליון

לע"נ אביו הרה"ח ר' צבי

בהרה"ח ר' אברהם יהודה ז"ל

תעמוד זכות הרבים לו ולכל
משפחתו ויתברכו בכל מילי
דמיטב

לקבלת המאמרים בדוא"ל: nezerisroel@gmail.com

ראשי פרקים

ראש השנה

ראשי פרקים

ראש השנה

שורש החטא בחי' חטא האדמה (ומשם נשתלשל
אח"כ מציאות הבחירה והחטא ממש).

האדמה – שפלות דקדושה

עוד יבואר שכל המציאות של 'אנא אמלוק'
שזהו שורש המלכות שהיא בחינת
ה'כלי' לז"א - ט"ס, זהו העפר האדמה,
שהינו הכלי הנראה לעין שהוא מקבל את
הכל, שכל הדברים שבבריאה הכל הוא על
הקרקע, ובזה יובן ש'אנא אמלוק' ועפר
ואדמה חד הם.

ושם הוא התיקון של השפלות, בחי' "ואנכי
עפר ואפר", דהיינו שצריך לשוב
ולהתבטל, שזהו עולם התיקון, והיינו שני
הפכים בבת אחת מה שא"א לשכל להבינו,
שמצד אחד הכל בטל לאלוקות, ומצד שני
מוכרח שיהיה מציאות כדי שיהיה גילוי.

ושם באדמה והעפר נתגלה ענין השפלות
דקדושה, בחי' "ונפשי כעפר לכל
תהיה", כי צריך שיהיה שפלות וענוה טובה,
שלא יתבטל לגמרי ולא יחזור האור
כבתחילה בבחי' חורבן, שאז הוא בבחי'
ענותנותו של זכריה שהחריבה את ביהמ"ק,
אלא צריך שמצד אחד יהיה נסירה שיהיה
לו מציאות, בבחי' בריאת האדמה, ואז ישוב
ויתבטל.

*

תיקון הנפש

תפלות איש ישראל בר"ה להמליכו וליחדו,
ועי' פרד"ס להרמ"ק (שכ"ז פ"א) ד'
דרגות בלימוד ודרכי עבודה, ובמה שפירש
שם דרגא ד'¹, וכמו כן יתפרש שלימות
תיקון הנפש בדרכי החיים שיתרצה האדם
בהנהגה עליונה להמליכו וליחדו, וזהו
עבודת ר"ה.

*

אנא אמלוק – חטא האדמה

ע"פ מ"ש בכל הספרים בענין שבירת
הכלים, שהוא סוד הז' תחתונות
שנשברו מחמת שהיה בהם בחי' 'אנא
אמלוק' וכו', בזה יובן משחז"ל על שורש
החטא שהיה אצל האדמה שלא הוציאה
טעם עצו ופריו שוה, ומזה נשתלשל חטא
עץ הדעת, (ועי' אוהב ישראל מאפסא מה שכתב בזה).

בי בוודאי פשוט ש'אנא אמלוק' אין הכוונה
על גאווה כפשוטו במושגים הגשמיים,
אלא עצם בריאת הבריאה יש מאין מוכרח
לזה שיהיה נעשה איזה מציאות נפרדת
מהאין סוף כביכול, שזהו מציאות הצמצום
כדי שיהיה כלי לגילוי הא"ס ב"ה, שלזה
מוכרח שיהיה איזה מציאות קיימת, וזהו
ענין האדמה והעפר שהוא מציאות העולם
הזה - הקרקע, ושם מתבטא התהוות
הבריאה בחי' 'אנא אמלוק', ושם מקום

¹ ספר פרדס רמונים - שער כז פרק א "החלוקה הרביעית היא רוחניות האותיות ומציאותם וחיבורם אלו באלו והתייחסם, כי מי שירד לעומק הענין הזה יוכל לברוא עולמות וזה נקרא נשמה לנשמה שהוא תלוי בבינה שהיא נקרא העולם הבא וזו היא השמחה שנקווה אחר התחייה."

ראשי פרקים

- אכילה בר"ה ויוה"כ

קול שופר

צורת לקיחת שופר והנחתה קרוב לפה
ויוצא הקול ממנה, נראה לעיני בשר שהוא כמו המשך הגרון והפה של האדם, ובזה יובן הכוונות של ה' מוצאות הפה בשופר.

*

יד שופר

יובה יובן מה שנרמז כוונות [שע"ה נהורין]
באחיזת יד האדם בשופר, כי מה שהשופר בפה האדם התוקע נעשה להמשך של הפה שלו, זהו בדומה לשליחות, וכאילו 'ידא אריכתא', ולכן זה

נעשה דווקא באמצעות היד, שהיד הוא מחבר את השופר אליו ובו הוא פועל את השליחות, כמו שאמרו חז"ל (ב"מ מא) ענין 'שליחות יד', והיינו שיד האדם ושליחות חד הם, ודו"ק.

וזהו הנאמר בראש השנה (בראשית ג) "פן ישלח ידו ולקח מעץ החיים", ולמה צריך לומר לשון זה, וכי בלי תיבת 'שליחות' ותיבת 'ידו', רק פן יקח מעץ החיים - לא היה מתפרש כוונת הענין?! אלא ע"כ הביאור כנ"ל, שע"י היד יש לו את כח השליחות להגיע למרחוק ולחבר אליו את העץ החיים שיהיה חלק ממנו.

*

אכילה בר"ה ויוה"כ

מוכרח לפנות אל הבורא תמיד שיפרנסנו בחסד וברחמים, וכמ"ש בברכה הראשונה בברכת המזון, ובכך הוא תמיד בכל עת מקושר לבורא להתחבר עמו.

וזהו מיסודות החג ראש השנה בתורה, כמאמר הכתוב "תמיד עיני ה' אלקיך בה **מרשית השנה**", ושם המדובר על ענין זה שארץ ישראל אינה כארץ מצרים שהנילוס עולה ומשקה, אלא צריך למטר השמים, וכן אמרו חז"ל שמזונותיו קצובין מראש השנה, נמצא שזהו הנושא בר"ה - האוכל, ושם מתחיל הקשר בין הנברא לבורא כמו בתחילת הבריאה.

*

כוונת האכילה בא"ק מצד אדה"ר קודם החטא

בענין כוונות האכילה, מצינו בשונה משאר כל התורה ומצוות שבהכל אנו מתקנים ועוסקים רק בזו"ן דאצילות, אבל

אכילה יסוד הבריאה בראש השנה

בדרוש ג' מבואר כוונת האכילה איך שנרמז
"בראשית ברא אלקים", (בראשית - שאר בית היינו המזון דאימא, וברא היינו קנ"א ב"ן המרמז על חסד דאימא המלביש על חסד דאבא, אלקים היינו אימא וגם מרמז בזה 'שאר'), ולכאורה הוא פלא, היתכן שהתורה מתחילה עם אכילה, וכי זהו יסוד הכל?!

והביאור כי זהו יסוד הקשר בין הנבראים לבורא, ועל דרך המבואר בגמ' יומא (עו.) שאמר ר"ש לתלמידיו טעם מה שירד המן בכל יום כדי שיקבלו פני אביהם שבשמים בכל יום, כי בלא האכילה היה האדם מסתדר לבד, ורק ע"י האכילה מתחבר לבוראו משום שזקוק כל הזמן לחיות חדשה, ואי"ז בא מאליו אלא זקוק תמיד לחסד מלמעלה, ובפרט רואים זאת בענין הגשמים שבלא גשמים כל הבריאה מתה (כולל כל האילנות ובהמות חיות וכל שכן האדם שתמיד נזקק לחסד השם בכל פרטי המזון שלו, ופשוט), וממילא

לתקן ע"י האכילה לבד רק בחיצוניות ועיקר עבודתנו בפנימיות], ולכן יש עסק מיוחד ממה שאוכל שזה הנקרא 'סימנים', שכל מה שאוכל משפיע ומאיר לכל השנה כל פרט ומין שאוכל, כיון שהאכילה ביום זה היא שרשית ביותר, ומתחבר בזה לעבודת אדה"ר קודם החטא.

אכילה כלילה בא"ק

יובה יובן היטב מה שנתבאר שאכילה הוא מלשון כלילה, והקשינו שהרי קודם החטא עדיין לא היה רע שצריך לבער, ואיך יתכן שכל ענין האכילה שייר רק לכלילה וביעור, ועתה מיושב שכשמדובר במדרגת א"ק שם כל הענין הוא רק התכללות וביטול, שכמו שהאוכל נתכלה ונהפך לאין כך האדם נשלם להיות 'אדם' [קדמון] בהתכללותו וביטולו כליל, והיינו שהאכילה היא 'כלילה' חיובית, [והיינו חוץ מהענין הידוע בספה"ק ש'כלילה' היא לשון כיסופין - 'כלתה נפשי', אבל בדברינו מבואר שהכלילה ממש כצורתה באכילה שנתבטל לאין, זהו השלימות].

הנוק' נתכלה בשעת היחוד

ונבאר ענין זה ביתר עומק, דהנה בכל התורה ומצוות תכלית הכל הוא היחוד, דהיינו כצורת דבר ונוק' שמתחברים וכו', אבל אכילה היא צורה אחרת לגמרי ששם הנאכל כבר לא קיים במציאות כלל אחר שנאכל. והם ב' דרגות ביחוד, כי יחוד רגיל אע"פ שנדבק בשרשו ונתאחד שם אבל עדיין מציאותו קיימת בפ"ע, כגון דבר ונוק' ששניהם קיימים אלא שנתאחדים ביחוד, וכן תינוק היונק חוזר לשרשו אצל אמו להדבק בה ולינק ממנה אבל הוא נשאר לעצמו, ומה שאין כן היחוד בא"ק,

באכילה עוסקים בעולם א"ק, ושם כל העסק של התחלקות האלפין וכו', ויש לבארו בפשטות משום שכל התורה ומצוות הם כפי השתלשלות צורת התורה אחר חטא אדה"ר, וקודם החטא אז היה כל התרי"ג מצוות באופן שורשי ונעלה בעבודת אדה"ר בגן עדן, והנה שם היה לו רק מצוה אחת שבזה כלול הכל, והוא לאכול מכל עצי הגן ולא מעץ הדעת, הרי להדיא שכל העסק אז היה באכילה, וזהו בחי' 'אדם קדמון', היינו השורש של רצון השי"ת בבריאת האדם, קודם החטא והתיקון שאנו עוסקים עתה.

וע"ד מה שמבואר בספה"ק שכל עסקנו בתורה ומצוות הם בבי"ע, מחמת שאנו עומדים במצב של אחר החטא, ואע"פ שהכל מגיע עד השורש שבאצילות, מ"מ סוף סוף עתה הכל מלוכש בבי"ע, כן יובן ששורש העבודת ה' אצל אדם הראשון קודם החטא היתה בא"ק, ואח"כ נשתלשל באצילות בצורת התרי"ג מצוות שאנו עושים עתה. (וכמובן שערך בי"ע כלפי אצילות כאצילות כלפי א"ק).

ולפי"ז יובן שכמו כן סוד הברית והנישואין שזה ג"כ מצינו בעבודת אדם בגן עדן, ששם ננסרה חוה ועמדה לפניו, גם בזה אנו מתקנים בא"ק דווקא, כדיסד הרש"ש שכל כוונת המילה הם בזו"ן דא"ק, (ויתכן שיש לומר כן גם בנישואין כמו במילה שהכל בא"ק).

עבודת האכילה בר"ה

ולפי"ז יובן שיש שייכות בראש השנה במיוחד לעבודת האכילה מצד אדם הראשון, והיינו שכל מה שמתקנים בתפילה ובשופר בפנימיות נעשה באכילה בחיצוניות [ורק מחמת החטא אין לנו כח

ראשי פרקים אכילה בר"ה ויוה"כ

שם בטל ונכלל המקבל לגמרי ושוב אינו במציאות, וזהו דרגא נעלית יותר ביחוד.

ביחוד דאצילות הנוק' נשאר

כי מהות היחוד הוא חיות חדשה דווקא, שהרי לא שייך יחוד הנמשך, ואין אותו יחוד פעמיים, אלא בכל פעם יש חיות חדשה בגוף שונה ומסויים המתחבר ונכלל עם האור והנשמה הניתנת בו. אבל יש יחוד שעדיין בכ"ז נשאר המקבל על עמדו, אלא שבכל פעם נעשה יחוד חדש ע"י הברורים שהיא מעלה למין נוקבין.

ובגין ביחודים הנעשים בלימוד התורה, ששם אין כליון, כי הספר תורה שם האותיות המקבלים, והמשפיע הלומד נותן בהם טיפת יחוד, והיינו שמנקדם ומפרשם ונותן בהם חיות מסוימת לפי העת והדרגא והברורים של עכשיו, (שהרי התורה אינה סיפורים בעלמא, כמבואר בזוהר בהעלותך, אלא כל רגע הוא מתפרש בפירוש חדש), דהיינו שנעשה ציור מסויים שזהו הוולד הנוצר מיחוד זה, ובכך יש יחוד חדש בכל פעם, ושוב למחר יהיה יחוד וניקוד חדש, אבל הספר והאותיות נשארים כמות שהם לעולם, וזהו צורת היחוד באצילות.

האכילה כמיתה על קידוש השם

אבל בא"ק שם המקבל נכלל כ"כ, שהגוף והחומר נאכל ובטל לגמרי, וכל כולו נכלל לגמרי, דהיינו שכלל לא נשאר מציאות הנוק' המקבל אחר היחוד, ותיכף אחר כך החיים והיחוד של הרגע הבא יהיה בחי' נוק' מקבל חדש ששוב עולה ונכלל. וזהו כמו מיתה על קידוש השם, וכידוע בספרים שיש מעלה יתירה של חיים במסי"נ על קידוש השם שתמיד נכלל לגמרי, וזהו סוד האכילה.

עבודת האכילה הרוחנית ביוה"ק בחיצוניות העולמות בר"ה ועשרת ימי תשובה יש עבודת אכילה לתקן חיצוניות העולמות, לעומת מה שמתקנים בפנימיות בתפילה, וביוה"כ אז האכילה נתעלית ואינה נעשית בחיצוניות אלא בפנימיות, שזהו ע"י הה' תפילות שבהם הנוק' אוכלת ושותה מההבלים של התפילה.

נמצא שיש ב' חלקים בעבודת יוה"כ א' - התפילה מצד פנימיות כהמשך לראש השנה, שממשיכים להשלים אותה בפנים ופנימיות וכו', ומלבד זה, בתפילה עצמה יש עבודה בחיצוניות, מצד מה שמתפלל בפיו ומתענה מאכילה חיצונית וניזון מן ההבל במקום האכילה, (והיינו כמו בכל עמידה של שחרית שעיקר התיקון הוא בפנימיות, אבל באותו התפילה יש גם תיקון בחיצוניות מצד מקיפי התפילין, כך ביוה"כ מלבד עיקר הכוונה בתפילה שהוא בפנימיות העולמות יש בכללות כוונה בחיצוניות מצד ההבל והה' עיניים), ובזה מעלה ומתקן את הנוק' של החיצוניות שתעלה לאימא, דהיינו שמעלה את הנוק' שבמחצב החיצוניות, מחיצוניות לפנימיות - מו"ק לג"ר, שמקודם בעשי"ת אז היה העבודה במחצב החיצוניות באכילה גשמית מצד חיצוניות ו"ק, ועתה גם במחצב החיצוניות יש אכילה רוחנית דהיינו דרגת ג"ר. וזהו המבואר בכוונות שהמלכות עולה לאימא, הן מצד פנימיות והן מצד חיצוניות.

התחלקות הווי"ן מצד אות מלאה ומילוי האות

בכוונת האכילה של אאע"ה, יש לשים לב שיש ב' מיני התחלקות של הווי"ן שבאלף, כי יש שמחלקים את הו' לעליון ותחתון מצד ב' היודין שלמעלה ולמטה (כמו בחניכיים עליונים), אך כשמציירים אלף בצורת יו"ד עם ב' ווי"ן וב' דלתי"ן, שם ב' הווי"ן הוא מטעם אחר, כי ההבנה שם היא שיש בתחילה תיבת יוד מלאה, ושוב יש את

- שיניים והמתקת הדינים

וה'יוד' שהוא האות בעצמה המלאה בשלימות - הוא באלף של אה"ה דאימא, נמצא ש'אבא' הוא המקבל, ואולי משום שהחסד - ו"ק של אבא, מלביש על הבינה - ג"ר של אימא, לכן דווקא אבא הוא בדרגת המילוי.

*

המילוי בפני עצמו, דהיינו שמקודם יש את המילוי כפי שהוא כלול במקורו אצל המשפיע, ואח"כ ה'אות' המלאה שהיא בחי' המשפיע נותנת את המילוי אל המקבל, ששם המילוי הוא מציאות בפ"ע.

ויש להעיר שלכאורה הרי האותיות ו"ד הנוספים הם מילוי היו"ד שמצד אבא,

קול וריח

הקול ה'ערב' המשקה את הגן, ומשם 'נהרי האפרסמון' שזהו השמן ה'ערב' בעל ריח טוב, שבו מגדלים את הנשמות בג"ע.

והקול ה'ערב' הוא מגדל ומפתח את הריח טוב, והוא סוד הקול מעורר את הכוונה, שמוציא את הכוונה מכח לפועל (וכמבואר שם בתורה שהקול של המזיח ההגון הוא מזיז ומעורר את הטוב, שיהיה נודף הריח הטוב), והוא כמו שמן 'ערב' שמוציא את הריח מהשרשים של הבשמים, והוא קולטו ומוציאו לפועל.

*

אדם ניכר בקול

מהות האדם ניכר בקולו, פי' אם הוא טוב ידבר דברים טובים, והיינו שהקול מגלה את הפנימיות הטובה שלו, וכן להפך, וממילא פשוט, שהקול מעורר את הכוונה.

*

שיניים והמתקת הדינים

בשר גידים ועצמות ומוח הם בחי' נרנח"י, ול"ב עצמות הם ל"ב נתיבות חכמה, הבן וראה, כח הברור ידוע שהוא במוח חכמה וכמ"ש "כולהו בחכמה איתברירו".

בשמים שיר השירים

התחלת שיר השירים וסיומה, בענין ריח ושמן ובשמים, והבן לפי"ז החידוש בליקו"מ (תנינא ח) בשייכות השיר שיתער לעתיד לענין התוכחה.

*

קול יפה לבשמים

בענין מ"ש שם בתורה ח' שה'קול' (המשקה את הגן וכו') הוא מגדל את הריחות, ענין זה רואים בזמנינו בחוש, שמוציאים ריחות דייקא על ידי קולות, ויתפרש בזה מ"ש חז"ל בברייתא דקטורת "שהקול יפה לבשמים", וזהו סוד "השמיעני את קולך, כי קולך ערב", בחי' שמן ערב' שזהו הלשון שמברכים על הריח טוב של האפרסמון - "בורא שמן ערב", שזהו סוד הנהרות של גן עדן הנקראים 'נהרי אפרסמון', וזה הקול של נשמת ישראל - הקול קול יעקב - הוא

ל"ב שיניים

השיניים של האדם פשוט שמהותם - 'עצמות', שהרי הם קשים מאד, והרי עצמות נמשכים ממוח חכמה (כידוע שער

ראשי פרקים שיניים והמתקת הדינים

הקדמוני בשיניים שם אחיזת הדינים שלו, ולכן פיתה את אדה"ר בעצת 'אכילה' בשיניים - מעץ הדעת טו"ר.

*

שן אין נולדים

כל חלקי ואיברי האדם נולדים עמו, מלבד השיניים שהוא האבר היחידי שבא אחרי הלידה, ולא זו בלבד אלא שאף כשכבר צומחים השיניים עדיין לא נשלם ביאתם עד שנופלים שיני החלב ושוב באים השיניים האמיתיים דייקא בזמן שמתחיל שנות גדלותו ודו"ק, וזה מבטא שהשיניים מרמז על העצמות - מוח החכמה - הגדלות שנתוסף אח"כ.

והבן הקשר בין ציפורניים לשיניים ששניהם כעצמות מצד קשיותם, אמנם הצפורניים כן נולדים עמו, אך מ"מ הצפרנים נוצרים בסוף, והם הסימן לגמר האדם בלידתו, משא"כ שאר איבריו שמתרקמים כבר בתחילת העיבור, ורק הצפרנים מתעכבים עד תום העיבור שאז בגמר צפרניו הוא נולד ורק אז הוא בר קיימא (כמבואר בגמ' יבמות פ: וכנפסק בשו"ע או"ח סי' של), דהיינו שאז נתוסף ונכנס בו כח החיות והחכמה (וכן השערות שנגמרים היינו המקיפין בחי' 'חיה' בחי' חכמה), ודו"ק היטב.

*

ציפורן שן

הטעם שהקליפות נאחזים דווקא בציפורניים מצד שהם מוח חכמה, שהרי הם קשות כעצם, וא"כ צ"ב מדוע לא נאחזים בשיניים, וי"ל משום שהשיניים מכוסים, וגם משום שאין להם שם כח לינוק שהרי אינם צומחים מחוץ לגוף כמו

ומ"מ בהסתכלות חיצונית השיניים נראים כגבורות, וכלשונות הכתובים ומאמרי חז"ל על השבירה והגריסה שהיא בשיניים, וזהו כל ההמתקת הדינים הנעשים בשיניים, והיינו כי שורש הדין הוא בחכמה (בחי' בוצינא דקרדוניתא וכו'), וזה מוכח מזה בעצמו שהעצמות הינם קשים ובזה נראים כגבורות, אלא שרק בשן רואים פעולת הגבורה באתגליא, משא"כ בשאר איברים אין נתגלה לחוץ העצם, ודו"ק, ולכן דייקא השן הוא המפרר את גבורות המאכל ועי"ז יכולים לאכלו.

*

נושך בשיניו

בבוונת אדני' שפתי וכו' (שעה"כ וסידור) מבואר שם ענין הפ"ר וש"ך הנמתקים ע"י השיניים, ויש לבאר בפשטות השייכות בין השיניים למיתוק ש"ך ופ"ר דינים, כי השיניים בהם 'נושכים' וזה רומז על ש"ך דינים, וגם שם הוא המקום הטבעי ל'פרי', דהיינו שכל מאכל לוקחים אותו שלם ומפפרים אותו בפה ע"י השיניים, ומה שאפשר לפרר ביד או בכלי זה אינו הצורה הפשוטה, והבן.

*

שיניים שם אלקי

ל"ב השיניים רומזים על ל"ב פעמים שם אלקי' (שבמעשה בראשית - טבע), שהם שורש מציאות הדין, ודייקא שם סוד (כתובות קיא): "מלבין שיניים", דהיינו המתקת הדינים בשרשם, שמ'לבין את ל"ב השיניים - וממתיק הגבורה לחסד.

וגם יובן בזה מ"ש חז"ל "ארס נחש בין שיניו הוא עומד" (ב"ק כג:), היינו הנחש

ראשי פרקים

ז

- תפלה

משום שעליית המלכות מבריא ליצירה
הינו עבודה הקשה שבמקדש, להמתיקה
מגבורותיה והדינים, ולהכניסה לאצילות
ודו"ק. וכמו כן יובן בכללות שליל ר"ה ויום
א' דר"ה אז הוא דינא קשיא שאז מתחילים
לבנות המלכות של כללות השנה להעלותה
לאצילות (ושם יש הרבה יותר כוונות רי"ו), ודו"ק.

*

נהר די נור

מ"ש בזה"ק (ח"א רכ.) ועי' תורה אור (ריש פ' מקץ)
שכל איש ישראל אפילו צדיק, צריך
לעבור בנהר די נור לשכוח את העוה"ז
והמסתעף, זהו גופא הנסיון של הקושי
בחיות בעבודה בתוך העולם הגשמי.

ובאן הוא החידוש, שצריך לאחוז את
החבל בשני הופכים, מצד אחד צריך
אמונה בכח קדושת הבחירה דווקא
בעוה"ז, ומצד שני צריך את הבחי' של נהר
דינור שזהו הגילוי אלקות שהכל בטל
ומבוטל בתכלית.

*

תפלה

וכל יום זה נעשה בחלק הפרטי השייך
לפרצוף היומאי.

*

הצפרנים שנאחזים שם בצמיחתם חוץ
לבשר. והבן מה שהפריעה היא דוקא עם
הציפורן, משום שהגבורה נמתק דווקא
ממקום אחיזת הגבורות בשרשם בחכמה -
בצפורן.

*

לשון

בהתחלקות אות א', שיש י' עליון ותחתון,
וגם הו' מתחלק לשניים - עליון
ותחתון, והלבנונית בין ב' הווי"ן הינו הלשון
הנעלם בין הלחי העליון והתחתון, ששם יש
י"ו שיניים למעלה ולמטה, (אלא שלכאוף הוא להיפך,
שאצל האדם יש למעלה ולמטה שיניים לבנים ובאמצע הוא הלשון
האדום, ומשא"כ באל"ף, שלמעלה ולמטה הוא שחור ובאמצע לבן,
ואכמ"ל).

*

ר"ה רי"ו

רואים בכל תפלת שחרית בכוונות אדי'
שפתי תפתח בהקדמה לעמידה,
שדווקא שם ריבוי כוונות של המתקת
הדינים ורי"ו, משא"כ בכל התפלה, והיינו

ברכות השחר

בברכת השחר יום יום פשוט שמתפרש על
החלק הרוחני, והיינו פוקח עורים -
לראות הרוחנית וכו', וכן מתיר אסורים וכו',

² איתא בזה"ק (ח"א רכ.) זכאי קשוט כל יומא מסתכלי בנפשייהו כאלו ההוא יומא מסתלקי מעלמא. ולכאורה אינו מובן כי זכאי הם צדיקים וזכאי קשוט הם יותר במעלה עליונה ואיך שיבא אותם במעלת ומדרגת יראת עונש לבד. אלא הענין הוא כי אפי' צדיק גמור כשהולך לגי' צריך טבילה בנהר די נור והטבילה הוא להעביר כח הזוכר מזה העולם. כי א"א לירש מקומו בגי' כל זמן שזוכר אפי' מקצת דמקצת מעניני עוה"ז. וכן כשהולך מחיל אל חיל מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני גוי', צריך עוד טבילה בנהר די נור אחר לשכוח גם ההשגה שהשיג בגי' התחתון ועליון. וזאת ישים האדם אל לבו כי הנה ענין גי' הוא שנהנין מזיו השכינה ואין זה אלא זיו כו', ומה אם לא בא אלא ליהנות מזיו השכינה, צריך הוא להסיר כח הזוכר מהעוה"ז. הבא לדבקה בו ית' עי' תורה ותפלה על אחת כמה וכמה. (וזהו כוונת הזוהר מסתכלי בנפשייהו כו' להסיר כח הזוכר מעניני עוה"ז כדי לדבקה בו ית' בתורה ותפלה).

ראשי פרקים

תפלה

הקדמה לתפלה

לשון הסידור, "מתחילת תפלת שחרית עד ישתבח יכוין לתקן 'שולחן' בשכינה לקב"ה, בהיותה נקודה תחת היסוד", וצ"ב לכאורה איך יובן המושג שולחן בעולם הגשמי, כנקודה תחת היסוד.

*

עבד

שם "גם יכוין לעשות עצמו עבד לשכינה, ולאכללא גרמיה גו אינון עבדי ה'", והם ב' דרגות, כי יש בחי' עבד שהוא רק נכלל עם עבדי ה', ויתפרש בכללות שמתפלל למען השכינה, ויש עוד בחי' עבד - להשתתף עם השכינה, דהיינו שצער - צערה, ויש יותר שמשותף בצער השי"ת כביכול ע"ז שאין השכינה במקומה, ודו"ק.

מלאכים הפצם

המלאכים כל חפצם לעשות רצון קונם, ואין מתפרש בזה גודל מעלתם, אלא להפך, שזהו מהותם, שאין להם שום בחירה, ורק לאיש ישראל הבחירה בידו וקובץ על יד עד שנתעלה, אבל הם עומדים במקומם, וכידוע בתפלת אנא בכח, וכל חיותם ורצונם לעשות שליחות וע"ש זה נקראים 'מלאכים' - שליחים, ורק בזמן עשיית השליחות אז הם קיימים, ולולי זה אין להם שום מציאות (ההפך מאיש ישראל שזהו מהות הבחירה שלו, שיש לו מציאות גם לולא עשיית רצון ה'), ולכן אין להם את המושג שכר, (ומה שמצינו אצלם עונש, יתבאר במק"א).

*